

LÈXIC I SEMÀNTICA

LA SUFIXACIÓ

En la Unitat 1 introduïrem el concepte de derivació de paraules i vam assenyalar els diferents procediments que aquesta implicava.

En aquesta unitat treballarem la sufixació, el procediment de derivació més prolífic i habitual que usem en la nostra llengua i que, a l'hora de produir-se, genera tota una sèrie de canvis en el mot original que assenyalarem a continuació.

Així doncs, cal tenir en compte no sols la diferent posició que ocupa l'afix a l'hora de derivar una paraula, sinó també que els sufixos determinen la categoria gramatical a què pertany la paraula derivada. És per això que, a més, els sufixos aporten el significat bàsic propi de la categoria, motiu pel qual també inclouen les marques flexives pròpies d'aquesta. Per últim, poden fins i tot canviar l'accent de la paraula, tal i com veurem en alguns dels exemples que oferirem tot seguit.

No obstant això, cal fer una distinció fonamental a l'hora de parlar dels sufixos, ja que no tots actuen de la mateixa manera. Així, cal dir que hi ha un grup de sufixos, els anomenats *sufixos valoratius*, que no determinen la categoria de la paraula derivada i es limiten a aportar un matís circumstancial relacionat amb la grandària o la valoració subjectiva. Aquests poden funcionar com a diminutius, augmentatius, freqüentatius, etc.:

<i>home</i> (N)	⇒	<i>homenàs</i> (N)
<i>bona</i> (Adj)	⇒	<i>bonassa</i> (Adj)
<i>allargar</i> (V)	⇒	<i>allargassar</i> (V)

Així doncs, distingirem entre la sufixació lèxica, o sufixació pròpiament dita, i la sufixació valorativa.

ALTERNANCES FORMALS

A l'hora de derivar una paraula mitjançant un sufixe cal tenir en compte que el contacte entre morfemes provoca, en alguns casos, canvis formals justificables a partir del context fònic, les quals trobarem principalment en la part final de l'arrel i són paral·leles a les que el radical experimenta en la flexió:

Alternances fòniques contextuais

Alternança	Sufixació	Flexió
-p / -b-	<i>llop</i> / <i>llobet</i> , <i>llobató</i>	<i>llop</i> / <i>lloba</i>
-t / -d-	<i>prat</i> / <i>praderia</i>	<i>prat</i> / <i>prada</i>
-c / -g- (o -gu-)	<i>groc</i> / <i>grogós</i> , <i>grogüenc</i>	<i>groc</i> / <i>gropa</i>
-ig / -tg- o -g- -ig / -tj- o -j-	<i>lleig</i> / <i>lletgesa</i> , <i>lletjor</i> <i>roig</i> / <i>rogenc</i> , <i>rojo</i>	<i>lleig</i> / <i>lletja</i> <i>roig</i> / <i>roja</i>
-u (semivocal) / -v-	<i>viu</i> / <i>vivesa</i> , <i>vivíssim</i>	<i>viu</i> / <i>viva</i>
-Ø / -n-	<i>home</i> / <i>homenet</i> , <i>homenàs</i> <i>camió</i> / <i>camionet</i> , <i>camioner</i>	<i>home</i> / <i>hòmens</i> o <i>homes</i> <i>camió</i> / <i>camions</i>

Més enllà dels canvis sistemàtics recollits en la graella anterior cal indicar que hi ha tota una sèrie de famílies lèxiques en què el radical pren una determinada consonant quan es combina amb un sufix o amb certs sufixos. Les consonants que solen actuar són -t-, -d-, -r-, -n- i -j-: *cafeteria*, *tetera*, *grandària*, *contrabandista*, *pitram*, *cafenet*, *sofanet*, *abreujar*.

SUFIXOS FOSSILITZATS

La sufixació és un procés recursiu i, consegüentment, es pot aplicar més d'una vegada, tal com us mostrem a continuació:

mot	norma ⇒ normal ⇒ normalitzar ⇒ normalització
valor	regla ⇒ referit a la norma ⇒ convertir en normal ⇒ acció o efecte de normalitzar

Tot i el caràcter recursiu, hi ha alguns sufixos que han quedat fossilitzats en determinats contextos i que no poden aparèixer a final de paraula. És el cas, per exemple, del sufix *-ol*, que té un valor diminutiu i pot aparèixer en posició final de mot, com en *pujol* ('puig menut'). Tanmateix, aquest ha quedat fossilitzat en la paraula *ratolí*, en què apareix seguit d'un altre sufix diminutiu (*-í / -ina*).

Cal indicar, però, que no es tracta d'infixes, sinó de sufixes que ocupen una posició interna de la paraula. Però, en general, no aporten cap significat, tot i que en certs casos permeten discriminar paraules, com ocorre en les parelles següents:

carner / carnisser
ferrer / ferreter
ferreria / ferreteria

En la següent graella recollim els principals sufixos fossilitzats:

Sufixos fossilitzats

Sufix fossilitzat	Exemple
-al-	<i>apegalós, apuntalar</i>
-all-, -ell-, -ill-, -oll-	<i>grapallada, puntelló, branquilló, despenjollar-se</i>
-an-, -en-, -in-, -on-	<i>costaner, llumeneta, emblanquinar, sangonera</i>
-arr-	<i>jugarrí, panxarrut</i>
-er-	<i>flamerada, geperut, llarguerut</i>
-ass-, -iss-	<i>allargassat, carnisseria, granissat</i>
-et-	<i>pobretat, pelleter, ferreter</i>
-eg-	<i>pedregós, fumeguera, empolsegar</i>
-isc-	<i>plovisquejar, endormiscar-se</i>
-ol-	<i>ratolí, rajolí, fredolí, famolenc</i>

LA SUFIXACIÓ LÈXICA

És el procediment més productiu de formació de paraules. Podem classificar-lo segons la categoria lèxica de l'arrel a què s'unixen i la categoria lèxica del mot resultant. Segons el primer criteri parlem de sufixos deadjectivals (si modifiquen un adjectiu), denominals (si s'adjunten a un substantiu), deverbals (si s'unixen a un verb), deadverbials (si s'acoblen a un adverb). Però, tenint en compte el segon criteri, diferenciem els sufixos d'adjectivació (creen adjectius), de nominalització (generen noms substantius), de verbalització (originen verbs) i d'adverbialització (produïxen adverbis). Els dos criteris, i els diferents tipus de sufixos que en resulten, es poden resumir de la manera següent:

Procés de sufixació

Procés		Categoria	Exemple
nominalització	denominal	N ⇒ N	<i>símbol</i> ⇒ <i>simbolisme</i>
	deadjectival	Adj ⇒ N	<i>alegre</i> ⇒ <i>alegria</i>
	deverbal	V ⇒ N	<i>animar</i> ⇒ <i>animació</i>
	deadverbial	Adv ⇒ N	<i>davant</i> ⇒ <i>davantall</i>
adjectivació	denominal	N ⇒ Adj	<i>forma</i> ⇒ <i>formal</i>
	deadjectival	Adj ⇒ Adj	<i>groc</i> ⇒ <i>grogós</i>
	deverbal	V ⇒ Adj	<i>utilitzar</i> ⇒ <i>utilitzable</i>
	deadverbial	Adv ⇒ Adj	<i>davant</i> ⇒ <i>davanter</i>
verbalització	denominal	N ⇒ V	<i>guerra</i> ⇒ <i>guerrejar</i>
	deadjectival	Adj ⇒ V	<i>útil</i> ⇒ <i>utilitzar</i>
	deadverbial	Adv ⇒ V	<i>sovint</i> ⇒ <i>sovintejar</i>
adverbialització	deadjectival	Adj ⇒ Adv	<i>alegre</i> ⇒ <i>alegrement</i>

La nominalització

Els sufixos de nominalització formen el grup més nombrós i productiu a l'hora de crear paraules noves. Es poden crear noms a partir de noms, d'adjectius, de verbs i d'adverbis.

Quan es modifica un nom es poden crear substantius que pertanyen a les classes semàntiques següents:

Classes semàntiques de noms denominals

Significat	Sufix	Exemple
col·lectiu	-ada	<i>gentada, teulada</i>
	-al	<i>personal, dineral</i>
	-atge	<i>plomatge, veïnatge</i>
planta o arbre	-er	<i>taronger, albercoquer</i>
	-era	<i>pomera, fesolera</i>
ofici o activitat	-à / -ana	<i>escolà / escolana</i>
	-er / -era	<i>fuster / fustera</i>
	-ista	<i>taxista</i>
	-aire	<i>drapaire, guixaire</i>
	-ia	<i>secretaria, joglaria</i>
	-eria	<i>sastreria, fusteria</i>
corrent, doctrina	-isme	<i>simbolisme, marxisme</i>

A partir d'adjectius es poden crear noms pertanyents a les classes semàntiques següents:

Classes semàntiques de noms de adjectivals

Significat	Sufix	Exemple
qualitat	-esa	<i>vellesa, pobresa</i>
	-eria	<i>bogeria, tossuderia</i>
	-or	<i>gelor, aspror, dolçor</i>
	-ia	<i>cortesia, valentia</i>
	-ícia	<i>avarícia, brutícia, malícia</i>
dimensions	-ària	<i>fondària / grandària</i>
corrent o doctrina	-isme	<i>nacionalisme, comunisme</i>
seguidors d'un corrent o doctrina	-ista	<i>nacionalista, comunista</i>

A partir d'un verb es poden crear substantius pertanyents a les següents classes semàntiques:

Classes semàntiques de noms de verbals

Significat	Sufix	Exemple
acció o efecte	-alla	<i>contalla, rondalla</i>
	-ció	<i>publicació, abolició</i>
	-ment	<i>nomenament, advertiment</i>
	-nça	<i>assegurança, naixença</i>
	-atge	<i>etiquetatge, muntatge</i>
	-ó	<i>esvaró, marmoló</i>
agent	-dor / -dora	<i>venedor / venedora</i>
lloc	-dor	<i>baixador, menjador</i>
instrument	-alla	<i>fregall, ventall</i>
	-dor / -dora	<i>colador, tapadora</i>
	-et	<i>xiulet</i>

Excepcionalment es poden formar noms a partir d'adverbis, com ara *davantall*, *promptitud* o *llunyedat*.

L'adjectivació

És un procés també molt productiu, tot i que no tant com la nominalització. Podem crear adjectius a partir de noms, adjectius, verbs i adverbis.

Quan creem adjectius a partir d'un nom aquests solen tenir el significat de 'relació o pertinença' (es parafrasegen per 'relatiu o pertanyent a') i en algun cas 'possessió':

Classes semàntiques d'adjectius denominals

Significat	Sufix	Exemple
relació o pertinença	-à / -ana	<i>ciutadà / ciutadana</i>
	-al	<i>veïnal, comarcal</i>
	-enc / -enca	<i>illenc / illenca</i>

Significat	Sufix	Exemple
relació o pertinença	-ar	<i>muscular, polar</i>
	-il	<i>infantil, febril</i>
	-ístic / -ística	<i>artístic, museístic</i>
possessió	-at / -ada	<i>alat / alada</i>
	-ut / -uda	<i>banyut / banyuda</i>

Dins dels que assenyalent relació i pertinença cal destacar els que permeten la formació de gentilicis, és a dir, la procedència d'una persona o d'una cosa. Els sufixos més usals per a la formació de gentilicis són els següents:

Gentilicis

Sufix	Exemple
-à / -ana	<i>valencià / valenciana, italià / italiana</i>
-enc / -enca	<i>castellonenc / castellonenca, canadenc / canadenca</i>
-és / -esa	<i>aragonés / aragonesa, francès / francesa</i>
-í / -ina	<i>xativí / xativina, argentí / argentina</i>
-er / -era	<i>bunyoler / bunyolera, brasiler / brasilera</i>
-eny / -enya	<i>alzireny / alzirenya, extremeny / extremenya</i>

Adjectius de adjectivals

Sufix	Exemple
-enc / -enca	<i>rogenc / rogenca</i>
-ís / -issa	<i>malaltís / malaltissa</i>
-ós / -osa	<i>blavós / blavosa</i>

A partir d'adjectius podem formar altres adjectius que indiquen tendència, com es mostra en la taula de l'esquerra. També podem considerar de adjectivals els ordinals i els partitius formats a partir del sufix *-é / -ena* i *-èsim / -èsima*: *nové / novena*; *centèsim / centèsima*.

D'altra banda, a partir de verbs es poden crear adjectius pertanyents a les classes semàntiques següents:

Classes semàntiques d'adjectius deverbals

Significat	Sufix	Exemple
propietat d'un agent o pacient	-aire	<i>xarraire</i>
	-dor / -dora	<i>durador</i>
possibilitat	-ble	<i>menjable, desitjable</i>
	-ívol / ívola	<i>mengívol / mengívola</i>
tendència	-dís / -dissa	<i>trencadís / trencadissa</i>
abundància	-ós / -osa	<i>agradós / agradosa</i>

Per últim, excepcionalment es poden crear adjectius a partir d'adverbis amb el valor de relació o pertinença:

Adjectius de adverbials

Sufix	Exemple
-à / -ana	<i>llunyà / llunyana</i>
-er / -era	<i>proper / propera</i>

La verbalització

Es tracta d'un procediment poc productiu en valencià, ja que es recorre, preferentment, a la parasíntesi. No obstant això, es poden crear verbs a partir de noms, adjectius i adverbis. Els verbs resultants expressen accions, processos o tendències relacionades amb el significat del radical al qual s'adjunten:

Classes de verbs derivats

Sufix	Classe	Exemple
-egar	denominal	<i>pedregar, manegar</i>
-ejar	denominal	<i>mertellejar, gotejar</i>
	deadjectival	<i>agregar, groguejar</i>
	deadverbial	<i>davantejar, sovintejar</i>
-ificar	denominal	<i>classificar, dosificar</i>
	deadjectival	<i>simplificar, justificar</i>
-itar	deadjectival	<i>facilitar, debilitar</i>
-itzar	denominal	<i>hospitalitzar</i>
	deadjectival	<i>humanitzar, normalitzar</i>

L'adverbialització

És un procediment molt restringit, ja que sols pot usar-se el sufix *-ment* per derivar adjectius en forma femenina en adverbis. El resultat d'aquest procediment sol ser la creació d'adverbis de mode, però també es poden formar altres tipus d'adverbis, com pot observar-se en la següent taula:

Classes d'adverbis en *-ment*

Classe	Exemple
adverbis de manera	<i>tranquil·lament, nerviosament, feliçment</i>
adverbis de punt de vista	<i>històricament, culturalment, filològicament</i>
adverbis temporals o aspectuals	<i>darrerament, mensualment, anualment</i>
quantificadors quantitatius	<i>increïblement, terriblement</i>
adverbis modals	<i>possiblement, probablement, necessàriament</i>
connectors textuais	<i>primerament, finalment, consegüentment</i>

LA SUFIXACIÓ VALORATIVA

En aquest cas el sufix no determina la categoria de la paraula derivada, sinó que sols aporta un significat de caràcter valoratiu relacionat amb la grandària (diminutius o augmentatius) o amb la valoració subjectiva (afectius o despectius). Normalment s'unixen a noms i a adjectius, i de forma excepcional a adverbis i verbs, com es pot veure a continuació:

Sufixos valoratius

Sufix	Categoria	Exemple
-et / -eta	N	<i>cotxe ⇒ cotxet</i>
	Adj	<i>bonic / bonica ⇒ boniquet / boniqueta</i>

Sufix	Categoria	Exemple
-et / -eta	Adv	<i>prop</i> ⇒ <i>propet</i>
-ejar	V	<i>espentar</i> ⇒ <i>espentejar</i>
-às / -assa	N	<i>mà</i> ⇒ <i>manassa</i>
	Adj	<i>bo / bona</i> ⇒ <i>bonàs / bonassa</i>
-assar	V	<i>allargar</i> ⇒ <i>allargassar</i>
-ussar	V	<i>menjar</i> ⇒ <i>menjussar</i>

Tot i que el sufix diminutiu per excel·lència és *-et / -eta*, hi ha d'altres, menys productius, que en diferents casos apareixen lexicalitzats (*portella*, *mantellina* o *sabatilla*). A continuació hi ha els principals:

Sufixos diminutius

Sufix	Categoria	Exemple
-ell / -ella	N	<i>taulell</i> , <i>portella</i>
-et / -eta	N, Adj, Adv	<i>cotet</i> , <i>boniquet</i> , <i>propet</i>
-ill / -illa	N	<i>sabatilla</i> , <i>pastilla</i>
-í / -ina	N	<i>flautí</i> , <i>ventolina</i>
-iu / -iua	N, Adj, Adv	<i>gotiu</i> , <i>menudiua</i> , <i>propiu</i>
-ic / -ica	N, Adj	<i>Vicentica</i> , <i>pobric</i>
-im	N	<i>polsim</i> , <i>brostim</i>
-ús / -ussa	N	<i>airús</i> , <i>carussa</i> , <i>pelussa</i> , <i>pobrus</i>
-ó / -ona	N	<i>carreró</i> , <i>carona</i>

Aquests poden usar-se també amb valor afectiu, cosa que explica perquè no hi ha sufixos afectius pròpiament dits.

D'altra banda, hi ha els sufixos augmentatius, dels quals citem els principals:

Sufixos augmentatius

Sufix	Categoria	Exemple
-arro / -arra	N	<i>peuarro</i> , <i>veuarra</i>
-às / -assa	N, Adj	<i>cotàx</i> , <i>vidassa</i> , <i>grandàs</i> , <i>bonassa</i>
-assar	V	<i>allargassar</i> , <i>escriidassar</i>
-ot / -ota	N, Adj, Adv	<i>animalot</i> , <i>rojot</i> , <i>herbota</i> , <i>grandota</i> , <i>tardot</i>
-otar (o -otejar)	V	<i>avalotar</i> , <i>manotejar</i> , <i>parlotejar</i>

D'entre aquests podríem incloure també el sufix *-íssim / -íssima*, amb què es forma el grau superlatiu dels adjectius: *boníssim / boníssima*, *tranquil·líssim / tranquil·líssima*.

A més, podem usar-los amb sentit despectiu en determinats casos, tot i que hi ha alguns específics, com *-astre / -astra*, que s'aplica a noms: *politicastre / políticastra*, *medicastre / medicastra*.

LA CONVERSIÓ O DERIVACIÓ ZERO

La conversió o derivació zero és un procés de formació de paraules que consisteix a canviar la categoria lèxica d'una paraula sense afegir-hi cap sufix derivatiu i modificant, únicament, les seues propietats flexives. Per exemple, a partir del verb *pescar* es crea el substantiu *pesca*, sense afegir cap sufix al radical *pesc-* i modificant únicament les marques flexives. Per mitjà de la conversió es poden obtenir verbs a partir de substantius i d'adjectius, i substantius a partir de verbs.

Processos de conversió

Sufix	Categoria	Acabament	Exemple
verbalització	N → V	-ar	<i>salar</i>
	Adj → V	-ar	<i>alegrar, buidar</i>
nominalització	V → N	-or	<i>adob, guany, pessic</i>
		-e	<i>dubte, encontre, recapte</i>
		-o	<i>esgarro, enterro</i>
		-a	<i>pesca, conversa</i>

Com es pot observar, els verbs creats per conversió pertanyen a la primera conjugació. Pel que fa als noms, si són masculins no presenten cap marca o adopten la vocal de suport -e (excepcionalment -o); si són femenins, prenen la marca -a.

A més de la conversió, també és possible modificar la categoria lèxica d'una paraula per mitjà d'altres procediments; concretament, per mitjà de:

- a) Processos de lexicalització: convertir en noms o en adjectius les formes no personals del verb:

Canvi de categoria per lexicalització

Procés		Exemple
nominalització	d'infinitiu	<i>(el) dinar, (el) sopar, (l')ésser</i>
	de participi passat	<i>(un) fet, (una) dita, (un) bollit</i>
	de participi present	<i>(un) amant, (un) cantant, (un) servent</i>
adjectivació	de participi passat	<i>farcit/farcida, bollit/bollida</i>
	de participi present	<i>sufocant, prudent, tibant</i>

- b) Processos d'elisió sintàctica, que permeten que un modificador adopte la funció sintàctica del nucli elidit, un nom o un adjectiu:

Canvi de categoria per elisió

Procés	Categories	Exemple
nominalització	Adj → N	<i>un (medicament) tranquil·litzant</i>
adjectivació	N → Adj	<i>una camisa (de color) taronja</i>

- c) Processos de nominalització metalingüística, això és, ús d'una paraula de qualsevol categoria com a substantiu per a poder citar-la discursivament: el *tu* i el *jo* (pronoms); els *perquè*s de les coses, els *però*s (conjuncions); el *davant* i el *darrere* (adverbis), etc.

LÈXIC DE LES ACTIVITATS PROFESSIONALS I ELS SECTORS PRODUCTIUS

BÀSICS

En la unitat 2 ens dedicarem a l'estudi de les activitats professionals i dels diferents sectors productius que hi ha. És per això que tot seguit us oferim un text per tal d'introduir-vos en el món del treball.

1. Llegiu el següent article sobre els oficis tradicionals valencians i trieu l'opció correcta (a, b, c o d). Teniu en compte que, per cada qüestió plantejada, només hi ha una resposta correcta. Fixeu-vos en l'exemple (número 0)

ELS OFICIS TRADICIONALS

Els oficis tradicionals valencians són molt nombrosos, i així com un grapat ja han desaparegut i han passat a formar part de la nostra història com a poble, d'altres es conserven gràcies, en gran part, a festes i celebracions repartides de cap a cap de la nostra geografia: Falles, Moros i Cristians, Fogueres, Gaiates, etc. Entre molts altres, n'hi ha tres de molt importants, i que es poden considerar relacionats: l'ofici de faixer, el de manter i el de velluter.

En primer lloc, tenim l'ofici de faixer, que passava de pares a fills. En la confecció de la faixa solia intervindre tota la família: els homes ajudaven en la producció, però sobretot s'encarregaven de viatjar per la península Ibèrica i Occitània com a venedors ambulants al crit de: "Faixero, ha aplegat el faixaero: faixes i alforges." Per la seua banda, el paper més important de les dones era l'elaboració artesanal i manual dels cordons.

La faixa és una peça de teixit llarga i d'uns trenta centímetres d'amplària que es col·loca al voltant de la cintura de l'home i que s'ha mantingut com un dels elements característics de la indumentària tradicional masculina valenciana. Aquestes peces contribuïen, principalment, a mantindre subjectes l'esquena i els renyons mentre es treballava al camp. En la documentació gràfica que es conserva, el valencià del segle XVIII sol aparèixer lluint, orgullós, una faixa.

Actualment, a causa de l'increment de mitjans i del canvi radical dels mercats, ha desaparegut per complet la venda ambulant d'aquesta peça de roba, encara que el procés d'elaboració s'ha mantingut pràcticament invariable en municipis com Cinctorres.

En segon lloc, està l'ofici de manter. La manta és un complement de la faixa i s'utilitzava, com aquesta, per a guardar coses, ja que els saragüells no tenien butxaques i la manta podia tindre'n una o dues: la que en té una es diu cornaló, perquè va tancada per una banda i oberta per l'altra; la de dues butxaques és la d'alforja.

Així com a la ciutat de València i a l'Horta destacava la producció de la seda, la confecció de la llana era pròpia de la comarca dels Ports, i molt especialment de la capital: Morella. La seua importància històrica justifica que una de les primeres màquines de vapor emprades en la indústria valenciana s'instal·lara en aquesta ciutat, a la fàbrica de Giner, el 1870.

A Bocairent també hi ha una important tradició en la producció d'aquestes peces, que presenten dues cares: l'una es compon de quadres travessats per ratlles de diversos colors, i l'altra és de quadrets blancs i negres a l'estil de les mantos morellanes més antigues.

En tercer lloc, tenim l'ofici de velluter, que, tot i que era el professional del vellut, per extensió acabà designant tots els qui treballaven la seda. A les acaballes del segle XIII es creà el Gremi de Teixidors, que agrupava tots els sectors professionals associats al tèxtil, però les necessitats específiques i els problemes concrets de cada branca d'aquest col·lectiu laboral en provocaren la reorganització —en el segle XIV—, així com una progressiva escissió, que derivaren en la creació de nous gremis.

És el cas del dels velluters, constituït com a tal l'any 1474, la creació del qual fou determinant per a la regulació de l'ofici. En 1483 se'n modificaren i completaren les ordenances, i en 1494 s'adquirí un solar per a acollir el Col·legi d'Art Major de la Seda, immoble que cinc segles després encara és la seu social dels seders. Al voltant d'aquells seu anaren establir-se els professionals del sector, fins al punt que en el segle XVIII es comptaven més de quatre mil telers a la ciutat, la majoria dels quals estaven ubicats en aquell barri, que ha conservat fins hui el nom de Velluters.

El treball del Gremi de Velluters fou respectat i lloat per les autoritats i la ciutadania de totes les èpoques. Cal destacar la rigidesa en l'aplicació d'algunes ordenances, que va arribar al punt del decomís de teles que no s'ajustaven als models. L'activitat mercantil fou tan potent que al final del segle XIV València es va convertir en una de les primeres ciutats d'Europa a emetre lletres de canvi. En aquest context de bonança, de poder i d'influències s'alçà la Llotja de Mercaders, coneguda també com a Llotja de la Seda perquè el comerç d'aquest producte era el més destacat de tots els que hi tenien lloc.

0. Segons el text...

- ☒ a) alguns oficis tradicionals han sobreviscut gràcies a les festes i celebracions en municipis d'arreu del territori.
- b) algunes celebracions estan en l'origen d'alguns oficis tradicionals valencians.
- c) la indústria tèxtil valenciana ha romàs en el temps tot i l'aparició d'altres teixits.
- d) l'activitat gremial ha permès que determinats oficis hagen perdurat fins l'actualitat.

1. Segons el text...

- a) tant l'ofici de faixer com el de manter passaven de pares a fills.
- b) les dones intervenien de més d'una manera en l'elaboració de les faixes.
- c) l'ofici de faixer consistia a vendre de forma ambulant les peces de teixit.
- d) els homes que es dedicaven a la venda ambulant de faixes no venien alforges.

2. Del text es desprén que...

- a) la faixa no havia de tindre molta llargària perquè s'enganxava a la cintura de l'home amb un cinturó.
- b) la venda de faixes als mercats pràcticament ha desaparegut pels canvis experimentats en les labors del camp.
- c) els saragüells empraven les faixes per guardar coses ja que no duien butxaques.
- d) les mantes de Bocairent incorporen elements tradicionals de les mantes morellanes.

3. L'elaboració de mantes i teles de vellut...

- a) depenia fonamentalment de la producció de seda a València i a l'Horta.
- b) es produïa sense particularitats ni preferències, arreu del territori.
- c) en alguns casos va comportar tant la utilització de la màquina de vapor, com l'expansió dels telers, respectivament.
- d) ha sigut un treball manual i artesanal, cosa que ha impedit, en certa manera, la mecanització de l'ofici.

4. Segons el text...

- a) el Gremi de Velluters es va crear en el segle següent al de la reorganització del Gremi de Teixidors.

- b) les necessitats específiques de l'ofici del velluter estaven prou contemplades en el Gremi de Teixidors.
- c) el Gremi de Velluters estava integrats pels professionals en el treball del vellut.
- d) en el Gremi de Teixidors es va produir una gran escissió de manera sobtada, que conduí a l'establiment de diversos gremis tèxtils.

5. L'activitat del Gremi de Velluters...

- a) era d'una enorme qualitat però no va comptar amb el recolzament de les autoritats de la ciutat de València.
- b) era poc especialitzada i poc professional, cosa que s'intentà contrarestar amb l'aplicació de les ordenances.
- c) va generar una potent activitat d'intercanvi, que va convertir València en una ciutat capdavantera al començament del segle XVI.
- d) va contribuir enormement a la puixança econòmica de la ciutat de València i a la construcció de la Llotja.

Acabem de veure, amb aquest text, com el pas del temps determina la desaparició d'alguns oficis i els consegüents canvis en el món laboral.

Tot i això, seguim agrupant els oficis en diferents sectors segons la funció que cadascú té. Així, parlem de sector primari per a tots aquells oficis relacionats amb el món agropequari, així com amb l'explotació pesquera i dels boscos. D'altra banda, els oficis relacionats amb l'extracció dels recursos naturals i la transformació d'aquests en productes elaborats els agrupem en el sector secundari, mentre que els vinculats amb els serveis al ciutadà, com puga ser la venda de les manufactures, els incloem en el sector terciari. A aquests sectors tradicionals actualment s'ha afegit un sector quaternari vinculat amb les activitats de recerca i amb el desenvolupament d'alta tecnologia.

2. Tenint en compte aquesta divisió, tot seguit us presentem un seguit d'activitats professionals que haureu d'organitzar en els diferents sectors productius que hi ha en l'actualitat.

cultiu d'arròs, hortalisses, arrels i tubercles, vinya, fruites tropicals, cítrics, espècies, plantes aromàtiques i medicinals · Atenció a malalts i depenents, activitats sociosanitàries · Fabricació de productes lactis · Explotació de bestiar boví per a la producció de llet, de bestiar porcí, avicultura · Fabricació de matèries plàstiques, vidre i derivats, productes ceràmics, ciment, calç i algeps, productes metàl·lics, articles de ganiveteria, coberts, ferramentes i ferreteria · Activitats de suport a la ramaderia, l'agricultura i preparació posterior a la collita · Servis financers: banca i borsa · Aprofitament de la fusta · Extracció de minerals · Indústries de productes alimentaris · Elaboració i conserva de peix, crustaci i mol·luscs · Preparació i conservació de fruites i hortalisses · Protecció i seguretat: exèrcit; cossos i forces de seguretat de l'estat · Fabricació de pastes alimentàries, pa, productes de pastisseria, frescs i galletes · Hotels, càmpings, allotjaments turístics i activitats turístiques. Fabricació de sucre, cacau, xocolata i productes de confiteria · Elaboració de café, te, infusions, espècies, salses i condiments · Elaboració de menjars i plats preparats · Activitats comercials i de venda en gros i al detall · Fabricació de begudes, elaboració de vi, cercesa, begudes no alcohòliques i embotellament d'aigües minerals · Transport i comunicacions · Confecció de peces de vestir, fabricació de calçat · Fabricació de productes de fusta, suro, cistelleria i esparteria · Fabricació d'articles de paper i de cartó · Ensenyament i educació: mestres, professors i catedràtics · Arts gràfiques, activitat de preimpresió i de prepració de suports; enquadernació · Indústries químiques: fabricació de plaguicides i altres productes agroquímics; fabricació de pintures, vernissos i revestiments similars · Telecomunicacions i informació · Caça i captura d'animals. Pesca i aquicultura · Fabricació de sabons, detergens i altres articles de neteja, perfums, cosmètics i productes farmacèutics · Intercanvis comercials nacionals i internacionals · Fabricació de productes informàtics, electrònics, òptics, de materials i equips elèctrics, d'aparells domèstics, maquinària, vehicles de motor, carrosseries per a vehicles de motor; remolcs, components, peces i accessoris per a vehicles de motor · Fabricació de mobles, articles de joieria, bijuteria i similars · Fabricació d'instruments musicals, elaboració d'articles esportius, jogues, objectes mèdics i odontològics · Subministrament d'energia elèctrica, gas, aigua, aire condicionat i

activitats relacionades • Promoció immobiliària i construcció d'edificis i d'obres d'enginyeria civil.

Sector primari	Sector secundari	Sector terciari	Sector quaternari

PRÀCTICA D'EXAMEN: Emplenar buits

1. asdf

UNA (0) MEDICINA EN FEMENÍ

Als hospitals i consultoris actuals trobem cada dia més dones exercint la (0) medicina. S'acosten a la meitat del total i esta proporció no farà sinó augmentar en un futur pròxim, ja que el 80% dels estudiants de (0) medicina actuals són dones. Però fa poc més d'un segle, veure una dona en una aula de (0) medicina era una raresa. De fet, amb el breu parèntesi obert per la Revolució de 1868 i tancat amb la restauració borbònica, les dones tenien prohibit o molt restringit l'accés a l'educació superior. I més encara si es tractava d'estudiar (0) medicina.

Sobre l'accés de la dona als estudis (1) _____ hi hagué agres polèmiques. La màxima concessió dels detractors era que estudiaren (2) _____, perquè esta solució reproduïa el seu model de família ideal, amb la dona supeditada a la voluntat de l'home. Des de (3) _____ clàssica i amb comptades excepcions, la (0) medicina es considerava una (4) _____ masculina. Hi havia dones que s'hi dedicaven, cert; però entre els segles XIV i XVIII corrien el risc de ser acusades de bruixes. Les coses no canviaren fins que arribà la industrialització. La pionera absoluta de la presència femenina en la (4) _____ (5) _____ va ser l'anglesa Elizabeth Blackwell (1821-1910). El seu no fou un camí de (6) _____, però aconseguí estudiar i exercir la (4) _____. El seu cas, i d'altres, generaren una gran polèmica entre la (7) _____ del moment.

Moltes de les opinions adverses a l'accés de la dona als estudis de (0) medicina són tan tronades que hui dia fa autèntica angúnia llegir-les. Són opinions que trobem a la premsa, tant l'espanyola com la d'altres llocs d'Occident. Podríem pensar que les persones (8) _____ estaven a favor, sense fissures, del fet que les dones estudiaren a la universitat. Però ens equivocariem: molts opinaven que l'accés de la dona als estudis superiors equivalia a dissoldre la societat. A mitjan segle XIX la Universitat de Harvard acceptà, gràcies a les gestions del seu rector, la primera dona (9) _____ a metge: Harriot Hunt. Doncs bé: els seus mateixos (10) _____ la van expulsar, en desacord amb la imposició de la presència d'una persona "disposada a renegar del seu sexe i a sacrificar la seua modèstia".

A Espanya, els adversaris de l'accés de la dona a la (4) _____ (5) _____ incidien sempre en els mateixos tòpics. La pràctica de la (0) medicina, al·legaven, atemptava contra (11) _____ femení: "Com és possible que una dona educada en l'edat de les il·lusions no perda (11) _____ en l'amfiteatre de (12) _____ clínica?", s'escandalitzava un opinador en les pàgines d'*El Siglo Médico* el 1878. Tampoc hi faltaren articles en què s'interpel·len les aspirants a doctores sobre si s'atreviran a preparar mandonguilles després de tocar un cadàver, si han pensat que seran objecte d'assetjament dels cacics quan exercisquen als pobles o si gosaran eixir al carrer de nit per a atendre alguna urgència. Estos articles intenten dissuadir-les al·legant que a casa mai els faltaran "camises per planxar i pantalons per

apedaçar". Més insidiosos encara ens resulten els articles que pretenen usar arguments suposadament científics: al·ludien a una suposada inferioritat (13) _____ femenina perquè el seu cervell, deien, era més menut.

Els defensors, per la seua banda, al·legaven arguments igualitaris: la dona posseïa les mateixes capacitats intel·lectuals que l'home i, per això, tenia dret a les mateixes (14) _____. Així, el doctor Josep de Letamendi (1828-1897) escrivia: "Els que afirmen que una dona, pel simple fet d'assistir a una classe d'anatomia, ha d'haver perdut tot pudor, donen evidents mostres de no tindre idees prou clares ni sobre (11) _____ ni sobre la dona".

L'entrada de la dona a les aules valencianes es va fer, però molt a poc a poc. Hi havia obstacles –i no sols legals, sinó també socials–, però, en canvi, i al contrari del que havia passat a Harvard, els (15) _____ masculins les van rebre molt bé, un fet que demostra que els jòvens estaven per damunt d'aquelles actituds periclitades. Així, l'any 1889 es llicenciaren en (0) medicina les dos primeres valencianes: Concepció Aleixandre Ballster (1862-1952), que exercí la (0) medicina social i fou una gran activista a favor dels drets de les dones, i Manuela Solís Claràs (1862-1910), que fou la primera dona a obrir una consulta (5) _____ privada a la ciutat de València el 1892.

0.	a) medecina	b) medicina	c) medisina
1.	a) la salud	b) el salut	c) la salut
2.	a) enfermeria	b) enfermeria	c) enfermería
3.	a) antigüetat	b) antiquetat	c) antiguitat
4.	a) activitat	b) professió	c) ocupació
5.	a) metge	b) medica	c) mèdica
6.	a) malves	b) rosses	c) roses
7.	a) saviesa	b) intel·lectualitat	c) clarividència
8.	a) afamades	b) cèlebres	c) il·lustrades
9.	a) sol·licitanta	b) candidata	c) postulanta
10.	a) condeixeble	b) camarada	c) company
11.	a) el pudor	b) la pudor	c) la pudícia
12.	a) dissecció	b) autòpsia	c) vivisecció
13.	a) científica	b) intel·lectual	c) intel·lectiva
14.	a) opcions	b) oportunitats	c) avinenteses
15.	a) col·legues	b) col·laborador	c) soci

2. Empleneu els espais buits amb un únic mot o una expressió adequats, segons el que hi ha escrit entre parèntesis. Fixeu-vos en l'exemple (aparegut en CIEA-cova, Gener de 2017).

Fa aproximadament 10.000 anys, amb la revolució neolítica, els éssers humans van abandonar la vida nòmada (SENSE UNA RESIDÈNCIA FIXA) per crear _____ (RESIDÈNCIES, LLOCS ON S'ESTABLEIX UNA POBLACIÓ QUE HAVIA ESTAT NÒMADA) fixos, i van substituir la cacera i la _____ (ACTE DE COLLIR ELS FRUITS I ALTRES PRODUCTES DE LA TERRA) d'aliments per l'agricultura i la _____ (EXPLOTACIÓ DEL BESTIAR). La domesticació de les plantes i dels animals va permetre el _____ (APARICIÓ, NAIXEMENT) de comunitats cada vegada més grans i, per tant, l'emergència de les primeres civilitzacions. Molts segles després, l'anomenada revolució agrícola britànica va fer augmentar molt la productivitat de

l'agricultura, que va passar a ser _____ (QUE DONA BENEFICIS ECONÒMICS) i va _____ (FER QUE ALGÚ QUEDE LLIURE) del camp un percentatge important de la població i, doncs, va possibilitar la revolució industrial _____ (CAP A LA MEITAT) del segle XX, l'augment de la població mundial va exigir un nou canvi de paradigma. La revolució verda va transformar l'agricultura del primer món gràcies sobretot als fertilitzants químics, que van permetre augmentar-ne la producció, i als coneixements genètics, que van millorar l'evolució dirigida de les espècies i de les varietats.

Actualment, el gran _____ (COSA DIFÍCIL QUE ALGÚ ES PROPOSA FER) per superar de l'agricultura és el canvi climàtic, que es calcula que ja causa un 40% de les pèrdues de les collites del món —amb un _____ (PREU, VALOR TOTAL) de 6.000 milions de dòlars l'any—. Cal tenir en compte que les plantes, de naturalesa _____ (QUE NO ES MOU), estan molt més influenciades pel medi ambient que no els animals. Com que no poden moure's, tenen mecanismes per captar les condicions ambientals i així poder adaptar el seu desenvolupament a l'entorn. Aquesta plasticitat, però, no és _____ (QUE NO TÉ LÍMITS), i els cultius no podran fer front al canvi climàtic sense la nostra ajuda.

Per poder realitzar aquesta nova revolució agrícola és _____ (MOLT IMPORTANT, IMPRESCINDIBLE, NECESSARI, INDISPENSABLE) entendre els processos moleculars que utilitzen les plantes per respondre als estímuls externs i interns que en determinen el desenvolupament.

Àstrid Bierge, *El Temps* (adaptació)

ÀREA D'EXPRESSIÓ I INTERACCIÓ ESCRITES

L'ÀMBIT LABORAL I COMERCIAL

D'entre els diferents àmbits d'ús lingüístics hem de destacar l'àmbit professional, que relacionem directament amb el camp de vocabulari del món del treball i de les activitats professionals que hem treballat en aquesta unitat.

Es tracta, en qualsevol cas, d'un àmbit d'ús formal, ja que és un àmbit en el qual es dona la comunicació entre diferents parts, sempre en un to formal, ja que la comunicació pot donar-se entre l'empresa i els treballadors, dins d'allò que anomenem com àmbit laboral, o entre les empreses i els clients d'aquesta, en allò que identifiquem com a àmbit comercial. Fins i tot, podem incloure dins d'aquest àmbit la relació entre les empreses i els aspirants o candidats a treballar-hi.

Així doncs, una característica intrínseca dels diferents models textuais que podem trobar en aquest àmbit d'ús és la formalitat, que s'observa en els diferents recursos lingüístics que s'empren a l'hora de produir-los, fruit de les característiques particulars d'aquest àmbit d'ús, que us presentem tot seguit:

- **Participants.** Es tracta d'una relació distant de tipus institucional, ja que els clients i els treballadors no estan en la mateixa situació que els responsables empresarials.
- **Gèneres.** Pertanyen a l'àmbit comercial la carta comercial, el catàleg de productes, la factura, els anuncis publicitaris de diversos formats, etc. Són propis de l'àmbit laboral el currículum, el contracte, l'entrevista de treball, l'informe, etc.
- **Finalitat.** Els propòsits són diversos. Per exemple, la publicitat té sempre una finalitat persuasiva i, per tant, usa l'argumentació. En canvi, una carta comercial pot tindre tipologies diferents: l'argumentació en les reclamacions i en les disculpes o quan es publicita un servei, l'exposició i la descripció per a informar sobre un producte determinat, etc.
- **Varietat lingüística.** Tot i que, en general, en aquest àmbit s'ha d'usar el registre estàndard o un registre formal neutre, de vegades convé personalitzar el grau de formalitat als possibles receptors. Per tant, no han de ser

iguals els textos dirigits a un segment de clients potencials amb un perfil de persones adultes amb un alt poder adquisitiu que a un de persones joves i dinàmiques, en què un excés de formalitat restaria efectivitat. No ha de ser igual tampoc una carta dirigida a una persona determinada que una carta distribuïda per les bústies domiciliàries.

EL CURRÍCULUM

El currículum és el document que presentem quan volem optar a un lloc de treball, a una beca o a entrar en una borsa de treball. És per això que aquest tipus de text conté les dades personals i els mèrits acadèmics i professionals de la persona que vol accedir al lloc de treball.

D'altra banda, cal dir que el currículum sol tenir una estructura fixa, tot i que segons el destinatari o la finalitat concreta d'aquest, pot presentar petites variacions. No obstant això, és convenient que la informació s'ajuste a un esquema general que facilite l'avaluació dels mèrits que s'hi consignen. Bàsicament, un currículum hauria de seguir les pautes generals següents:

- ▶ El currículum ha de contindre les dades més importants de la trajectòria acadèmica i professional d'una persona en relació amb la plaça a què aspira, però cal ometre la informació irrellevant o redundant amb vista a valorar el perfil més adequat per a ocupar un lloc de treball.
- ▶ Cal fer una redacció sintètica, amb uns epígrafs generals que agrupen les dades de cada apartat (*dades personals, formació acadèmica, etc.*), de manera que siga possible localitzar ràpidament la informació que interesse.
- ▶ Per a reforçar la claredat expositiva, pot ser útil posar guions, pics o altres recursos tipogràfics que destaquen els diversos elements de cada apartat.

A més de tot això, els currículums han d'anar signats i s'ha d'indicar la data, per raons òbvies que certifiquen que allò que hem escrit és cert i que ens comprometem amb la veracitat de les informacions exposades. La data és important perquè se sàpia que els mèrits apuntats són els que es tenen fins a la data indicada.

D'altra banda, tal com s'ha indicat, el currículum podem dir que pot elaborar-se amb dues parts diferenciades, una redactada, amb què solem encapçalar-lo, que anomenem com a carta de presentació o de motivació, i una altra, que té normalment forma esquemàtica, en què les informacions apareixen agrupades, que seria el currículum estricte.

No obstant això, aquesta mena de produccions no són pròpies del nivell, de manera que us recomanem que, en el cas de les proves de certificació, presentem un currículum en forma de carta de motivació, de manera que fins i tot les dades acadèmiques o de l'experiència laboral les presentarem en forma de text cohesionat.

Tanmateix, convé que en qualsevol text que hagem de produir en les proves en què se'ns demanen les dades personals ens les inventem per preservar l'anonimat i així garantir correccions objectives.

Tenint tot això en compte aquí us deixem l'esquema general del que seria el currículum:

Currículum
Carta de motivació/presentació: _____ _____ _____
Dades personals: _____ _____
Formació acadèmica: _____ _____
Experiència laboral: _____ _____
Altres informacions: _____
Signatura: _____
Data: _____

L'INFORME

L'informe és un document d'especialitat propi del registre formal i de l'àmbit economicoadministratiu amb una estructura prefixada clara i estricta. Hi hem de trobar clarament la identificació de qui l'escriu, l'exposició dels fets que s'estan explicant, sovint amb dades o estadístiques, s'han de proposar uns canvis per tal de millorar aquells aspectes que ho necessiten, i al final ha d'anar signat amb data i lloc.

Podem trobar informes de tipus diferents: mediambientals, laborals, educatius, en l'àmbit policial, etc. En un informe de treball fet per un cap d'una empresa les parts serien més o menys les mateixes. Començaríem per la salutació i presentació per a, tot seguit, realitzar l'anàlisi de la situació i oferir propostes de millora i finalitzar amb l'agraïment i la motivació.

Com en qualsevol mena de text, la informació haurà d'anar ben estructurada en paràgrafs i, si cal, en punts en algunes parts, tot i que el text no ha de ser massa esquemàtic en global, ja que semblarà que no demostrem les capacitats discursives pròpies del nivell quant a la cohesió textual.

Caldrà que fem un ús variat i ric de connectors, tant modalitzadors (per a introduir el nostre punt de vista) com organitzadors textuais, així com un ús ric, exhaustiu i genuí de pronoms febles. L'ús de temps verbals serà variat i s'ajustarà en coherència a cada apartat del text.

En l'estudi de la situació fins al present es faran servir temps verbals en passat i en present. En canvi, en les propostes de millora o de reorganització s'utilitzaran temps verbals en futur. A més, poden haver-hi perífrasis d'obligació i verbs en imperatiu pel fet que es donen ordres o instruccions sobre com haurà de funcionar l'empresa d'ara en avant, en la nostra proposta.

A l'hora d'elaborar-lo hem de recordar que l'informe ha de tenir títol, i en el títol ha de constar la paraula "informe". A més a més, el text ha d'anar signat amb el nom de l'autor i el càrrec que ocupa en l'empresa. Un element interessant a l'hora de dirigir-se al receptor del document serà usar la segona persona del plural així com el plural inclúsiu, és a dir, la primera persona del plural. També pot fer-se ús de les fórmules formals vós o vosté i, per tant, usar en correlació a aquests la tercera persona.

A continuació us presentem l'esquema general que haureu de seguir en relació a l'elaboració de l'informe:

Tot seguit us presentem una sèrie de propostes perquè pugueu posar en pràctica allò explicat.

1. Heu vist en Internet una oferta de treball molt interessant en el vostre camp professional. Elaboreu un currículum per demostrar que sou la persona indicada per al lloc (entre 200 i 220 paraules). Heu d'incloure-hi:
  - La formació acadèmica
  - L'experiència professional
  - Les raons per què creieu que el vostre perfil s'ajusta a aquesta oferta.
2. El mercat ha canviat i la vostra empresa necessita adaptar-se als nous models comercials. Escriviu un informe per als treballadors de la vostra empresa

Títol de l'"informe"
Sumari (opcional): - _____ - _____ - _____
Introducció: _____ _____
Cos de l'informe: _____ _____ _____ _____.
Conclusions: _____ _____ _____
Signatura: _____

(xicoteta o mitjana) sobre com us haureu d'adaptar als nous models de negoci. Haureu de tractar almenys tres dels quatre punts següents (200-220 paraules):

- Compres per internet
- Jornada flexible
- Noves tecnologies aplicades a l'empresa
- Sou condicionat a objectius

3. En el periòdic heu vist l'anunci següent i heu de contestar a través del correu electrònic a l'empresa perquè vos interessa el lloc de treball. Els heu de convèncer que sou la persona idònia per al lloc, de manera que els heu d'explicar la vostra experiència, la vostra formació, la vostra disponibilitat horària i les vostres qualitats.

Busquem cuiner per a treballar en un restaurant. Cal que tinga experiència i formació. Necessitem una persona seriosa i amb ganes de treballar. Si vos interessa la faena, envieu-nos un correu electrònic a l'atenció de Roser Giner.

4. Una empresa de camises necessita un encarregat per a la seua botiga d'Alcoi. Heu d'escriure una carta per a adjuntar-la al currículum. Hi heu d'indicar els vostres coneixements en la venda de camises i com gestionaríeu la botiga. Sigueu conscients que heu d'usar el registre estàndard.

Comenteu:

- Heu treballat en 5 botigues de camises de diferents localitats.
- Coneixeu el procés d'elaboració de camises i els diferents teixits.
- Voleu donar-li un tractament especial a l'aparador.
- Penseu que cal introduir la venda electrònica i els mitjans informàtics.

5. Hui en dia tots estem molt preocupats per l'edat i per mantindre'ns joves i en forma. T'han contractat en una empresa que ofereix productes contra l'envel·liment i activitats per a mantindre't en forma.

Redacta un text on expliques els productes i activitats que la teua empresa pot oferir (entre 200-220 paraules).

6. T'han contractat en una altra empresa de publicitat que assessora una cadena de restaurants de menjar ràpid. Molta gent pensa que ofereixen menjar brossa i d'escassa qualitat. Però aquesta cadena ha apostat per productes saludables.

Redacta un informe on expliques el que hauria d'oferir aquesta cadena de menjar ràpid perquè els seus productes s'ajustaren al que entenem per menjar saludable.

ÀREA D'EXPRESSIÓ I INTERACCIÓ ORALS

Com en cada unitat, tot seguit us presentem una sèrie de propostes d'exercicis d'expressió i d'interacció orals per posar en pràctica tot allò que s'ha explicat, tant quant a la morfosintaxi com quant al lèxic i semàntica i l'elocució.

Cal que recordeu, d'altra banda, que allò important en aquestes activitats és mostrar els elements que considerem i que assenyallem com a propis del nivell, ja que sols d'aquesta manera aconseguirem l'aprovat.

No obstant això, recordeu veure el vídeo explicatiu que hi ha a la plataforma abans de realitzar alguna d'aquestes activitats.

Monòleg: A continuació hi ha un seguit de propostes per practicar. Cal preparar un monòleg de tres minuts aproximadament. Llegiu la introducció i les idees que us proposem per desenvolupar-lo. Podeu afegir-ne de noves.

1. Homenatge a un gran empresari

Eres un gran empresari i et lliuren un premi per la teua trajectòria. En unes poques línies has d'agrair i explicar el teu treball des que vas començar a tindre l'empresa.

Idees

- Vas heretar una empresa de ton pare.
- Vas modernitzar i ampliar l'empresa.
- Vas crear un bon ambient i bones condicions laborals per als treballadors i per a les treballadores.
- Hui tens una de les empreses més solvents del país.

2. **Tema:** Segons diversos estudis, les dones i els homes no tenen els mateixos sous. Els homes cobren de mitjana un 20% més que les dones pel mateix treball, i ocupen la majoria de càrrecs de responsabilitat. Les dones són majoritàries en sectors tradicionalment femenins, com ara la neteja o l'atenció a persones grans. En canvi, els homes són majoria en la construcció, l'agricultura i el transport.

Idees:

- Situació real i coneguda del teu entorn familiar i d'amistats.
- Situació en altres països o cultures.
- Evolució de la situació entre la generació dels avis, pares i fills.
- Mite o realitat?
- Mesures per a capgirar les possibles discriminacions.

3. **Tema:** En els darrers anys hi ha hagut un augment de joves valencians que marxen a altres països d'arreu del món cercant treball de la seua especialitat o simplement un treball que els permeta poder tindre una vida independent i realitzada.

Idees:

- Causes.
- Perfil dels joves que se'n van.
- Conseqüències.
- Avantatges i desavantatges del país emissor i del receptor.

4. **Tema:** Estàs en la darrera fase de l'entrevista de treball d'una empresa internacional que busca un perfil de treballador/a amb quatre llengües, com a mínim, per a encarregar-se dels temes de comunicació. La persona responsable de Recursos Humans de l'empresa t'ha demanat que faces una carta de presentació oral.

Idees:

- Breu resum de les necessitats de l'empresa respecte al lloc de treball.
- Consideracions de per què creus que ets bo o bona per aquest nou lloc de treball.
- Experiències viscudes.
- Per què hi estàs interessat/ada.
- Què pots aportar a l'empresa.

Diàleg:

1. L'aspirant ha de mantindre un diàleg amb l'altre aspirant sobre la situació comunicativa que es proposa. Els aspirants han de defensar el paper que els atorga la proposta, han d'evitar donar respostes massa curtes i han de mostrar-se participatius com ho farien en una conversa habitual.

Les intervencions han de ser equilibrades.

La duració de la conversa serà de quatre minuts, aproximadament.

Candidat A: En l'empresa on treballem han organitzat unes jornades per a conscienciar la gent de la necessitat d'anar a treballar amb transport públic i hi esteu totalment d'acord.

- Ajuda a cuidar el medi ambient.
- Pots aprofitar el temps per a fer altres coses.
- No hi ha embossaments ni has de buscar aparcament.
- És més econòmic.

Candidat B: En l'empresa on treballem han organitzat unes jornades per a conscienciar la gent de la necessitat d'anar a treballar amb transport públic, però teniu una visió diferent del tema.

- Les restriccions als cotxes no ajuden a baixar massa la contaminació.
- Amb el transport privat no depens d'horaris ni de terceres persones.
- El transport privat és més còmode i ràpid.
- Amb el transport públic es tarda més i el temps també són diners.

2. L'aspirant ha de mantindre un diàleg amb l'altre aspirant sobre la situació comunicativa que es proposa. Els aspirants han de defensar el paper que els atorga la proposta, han d'evitar donar respostes massa curtes i han de mostrar-se participatius com ho farien en una conversa habitual.

Les intervencions han de ser equilibrades.

La duració de la conversa serà de quatre minuts, aproximadament.

Formeu part de l'equip de recursos humans d'una empresa en què la imatge és molt important. En una reunió de treball, debateu si els empleats han de dur uniforme.

Candidat A: Defensa la idea que no s'ha de dur uniforme, com s'ha fet sempre.

- Els uniformes fan perdre la nostra personalitat i imatge pròpia.
- Els uniformes fan publicitat d'una empresa.
- Millor que se subvencionara la compra personal d'indumentària per al treball.
- Els uniformes són una herència del passat.

Candidat B: Defensa la idea d'introduir l'ús de l'uniforme a l'empresa.

- L'ús d'uniforme fa que no ens gastem diners en roba per a treballar.
- L'uniforme està adaptat al treball que cadascú desenrotlla.
- És un dret laboral.
- Augmenta la companyonia entre els treballadors i les treballadores de les empreses.

3. L'aspirant ha de mantindre un diàleg amb l'altre aspirant sobre la situació comunicativa que es proposa. Els aspirants han de defensar el paper que els atorga la proposta, han d'evitar donar respostes massa curtes i han de mostrar-se participatius com ho farien en una conversa habitual.

Les intervencions han de ser equilibrades.

La duració de la conversa serà de quatre minuts, aproximadament.

Candidat A: Esteu en contra que lleven llocs de treball i posen a canvi màquines per a fer les mateixes funcions. Sou un treballador acomiadat perquè han posat noves màquines en la fàbrica que fan la funció que féieu. Has de convèncer la teua amiga Meritxell, que és investigadora, que no cal posar tantes màquines en les fàbriques.

- Les fàbriques són per a ajudar els treballadors i les treballadores i no per a acomiadar-los.
- Cada vegada que s'acomiaden persones s'enfonsa una família.
- La teua vida va empitjorant en perdre el treball després de tants anys.
- Les màquines no s'han d'implantar perquè els empresaris guanyen desmesuradament.

Candidat B: Sou una investigadora de la universitat. Heu realitzat alguns invents. Heu de convèncer Lluís de la importància d'introduir noves màquines en els processos productius.

- Les noves màquines fan avançar la societat.
- El procés productiu sols progressa amb nous invents.
- Els treballadors i les treballadores s'han de reciclar perquè els treballs d'ara no són per a tota la vida.
- Cal que els assalariats tinguin una bona formació des del principi per a adaptar-se als nous invents.

4. L'aspirant ha de mantindre un diàleg amb l'altre aspirant sobre la situació comunicativa que es proposa. Els aspirants han de defensar el paper que els atorga la proposta, han d'evitar donar respostes massa curtes i han de mostrar-se participatius com ho farien en una conversa habitual.

Les intervencions han de ser equilibrades.

La duració de la conversa serà de quatre minuts, aproximadament.

Candidat A: L'altre dia va llegir en un periòdic una notícia que vos va cridar l'atenció. Tractava del tema del fet d'obrir o no els comerços els diumenges. Vos va assabentar que hi havia treballadors i treballadores que volien obrir i uns altres que no en volien. Per tant, esta situació genera un gran conflicte.

Pel que fa a la vostra opinió, considereu que els comerços han d'estar oberts els diumenges.

Idees:

- Moltes persones no poden anar a comprar la resta de dies i elegixen els caps de setaman per tal de fer-ho.
- Hi ha més aflluència de gent; per tant, les empreses obtindran més guanys.
- De la mateixa manera que obrin abans de les vacances de Nadal, també poden obrir més diumenges.
- L'horari pot ser reduït; és a dir, fer menys hores.
- La gent aprofitaria per a passar el dia en el centre comercial amb la família i, a més, comprar.

Candidat B: L'altre dia va llegir en un periòdic una notícia que vos va cridar l'atenció. Tractava del tema del fet d'obrir o no els comerços els diumenges. Vos va assabentar que hi havia treballadors i treballadores que volien obrir i uns altres que no en volien. Per tant, esta situació genera un gran conflicte.

Pel que fa a la vostra opinió, considereu que els comerços han d'estar tancats els diumenges.

Idees:

- Molts treballadors i moltes treballadores no hi estan d'acord, ja que diuen que és un dia per a desconnectar de la faena.
- Volen estar amb la família, ja que expliquen que també hi tenen dret.
- És un dia per a tindre temps lliure.
- Hi ha molts dies per a fer les compres i no necessàriament ha de ser eixe.
- Ja hi ha diumenges que obrin de manera obligatòria, com per exemple abans de Nadal.